

העתיד של ההיסטוריה: מועצת היסטוריונים

מועצה של אנשי אוניברסיטה ומורים פועלת להעלאת קרנו של המקצוע שנמצא בירידה מתמדת

”

מדי שנה יש פחות ופחות נרשמים למדעי הרוח באוניברסיטה בכלל ולהיסטוריה בפרט. מאוד הייתי רוצה לשנות את זה”
ד”ר נירה פנסר

להשתלמויות ויש שבאים לעשות תואר מת-קדם, אבל באופן כללי אין קשר.”
למה חשוב שיהיה קשר כזה?

”כי העניין במקצוע ההיסטוריה הולך ופוחת. מדי שנה יש פחות ופחות נרשמים למדעי הרוח באוניברסיטה בכלל ולהיסטוריה בפרט. מאוד הייתי רוצה לשנות את זה. אני מעוניינת להעלות את קרנו של המקצוע. הגעתי למסקנה שצריך להגיע לאוכלוסיית תלמידי התיכון שאולי בעוד מספר שנים תפקוד את החוגים שלנו וגם ליצור קשר עם המורים. מה שקורה איתם היום שהם נבלעים בתוך מערכת החינוך.”

ומועצת היסטוריונים תיתן מענה לבעיה הזו?

”כן. אולי מענה חלקי, אבל תחשוב על התופעה של הירידה בקרנה של היסטוריה. למעשה, מה שאני מציעה זה שיתוף פעולה. המועצה תהווה את המצע לקשר בין החוקרים שלנו לעולם מקביל לחלוטין של עושי העבודה בשטח, שהם המורים. לגבי התלמידים, חשוב לי להציג להם את לימודי ההיסטוריה כמשהו מעניין ובעתיד אולי הם יגיעו גם אלינו. אגב, כבר התחלנו בפעילויות שונות עם בתי הספר כמו שילוב בין קולנוע והיסטוריה ופעילות נוספת הנבנית בימים אלו בסגנון חפש את המטמון, שמאפשרת לתיכונים ללמוד מור שגיי יסוד בהיסטוריה ובהיסטוריוגרפיה בצורה חווייתית, תוך שימוש במתודולוגיה כמו גרי טיב היסטורי, ויכוח היסטוריוגרפי ומקורות ראשוניים. הפעילות תתקיים ברחבי האוניברסיטה, בספרייה ובמוזיאון באופן משחקי מהנה. פרויקט נוסף הוא הקמת אתר אינטרנט אינטראקטיבי שיאפשר העברת אינפורמציה על הפעילויות השונות שלנו כמו סדנאות וכנסים, שיכולים לעניין את ציבור המורים. התיכונים יוכלו להגות דיונים ולישלוח שאלות ישירות לחוקרים.”

מועצת היסטוריונים תברוק איך מת-זרים את לימודי ההיסטוריה לקר-מת הבמה בתיכונים ובאוניברסיטה.

ישיבה ראשונה של המועצה נערכה ביום חמישי שעבר באוניברסיטה בהשתתפות עשרות מורי תיכון. מדובר ביוזמה של ראש החוג להיסטוריה כללית ד”ר נירה פנסר בסיוע מרצה מהחוג ד”ר נטע שטינברג, המשמשת גם מורה להיסטוריה בבית ספר תיכון.

במפגש הראשון עלה בצורה בולטת המתח בין שתי הגישות בהוראת המקצוע – הגישה האקדמית שמדברת על הצורך בחידוש המחקר והרדישה להוראה ביקורתית של היסטוריה, לבין הגישה של משרד החינוך שרוצה במקצוע כלי להנחלת המורשת. אגב, היוזמה זוכה לגיבוי ותמיכה של מפמ”ר (מפקח מרצה) לימודי ההיסטוריה במשרד החינוך ד”ר אורנה כץ-אתר וראש בית הספר להיסטוריה באוניברסיטה פרופ’ גור אלרואי שאף נכח בישיבת המועצה הראשונה. במהלך הדיונים התייחסו המורים בחיוב לניסיון לגשר בין שני העולמות. ד”ר פנסר ציינה במפגש כי התוכנית תצליח רק אם כל הגורמים השותפים ישתפו פעולה. לדבריה, לא מדובר רק בקידום הדיסציפלינה אלא ביצירת הזדמנות להפריה הדדית בין כל העוסקים בתחום.

פנסר: “מועצת היסטוריונים היא בעצם רעיון שבא ליצור ציר קומוניקציה בין החוקרים שהם היסטוריונים שבחוג להיסטוריה כללית באוניברסיטה, ובכלל עם ציבור תלמידי התיכון והמורים להיסטוריה. המועצה היא למעשה פלטפורמה שמאפשרת את הקשר הזה עם שתי הקבוצות, שבעצם עד כמה שאני יודעת כבר שנים אין קשר איתן. אין לנו מגע רציף בין אותם הבוגרים שסיימו לימודי היסטוריה בחוגים השונים והפכו למורים בבתי הספר התיכונים, אנחנו מאבדים את המגע איתם. נכון שהם באים

מועצת היסטוריונים צילום באדיבות החוג להיסטוריה כללית באוניברסיטה

”

ביקשנו מההורים לפקח על פעילות האינטרנט של ילדיהם, זו אחריותם. מי שלא עושה את זה מזניח את הילדים שלו”
רחל מתוקי